12/28

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2012, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2012

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2012 pod číslem 12/28. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reisiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo práce a sociálních věcí při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2012 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“).

Kontrolovaným obdobím byl rok 2012, v případě věcných souvislostí i předchozí roky, popř. rok 2013.

Kontrola byla prováděna v době od října roku 2012 do května roku 2013.

Námitky proti kontrolnímu protokolu, které MPSV podalo, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání MPSV proti rozhodnutí o námitkách bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XIII. zasedání, konaném dne 5. srpna 2013,

schválilo usnesením č. 7/XIII/2013

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Činnost ministerstva je upravena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. MPSV bylo zřízeno s účinností od 1. července 1990 zákonem č. 203/1990 Sb., o změnách v organizaci a působnosti ministerstev České republiky, jako ústřední orgán státní správy České republiky.

MPSV je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, úrazové pojištění, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

MPSV je organizační složkou státu (dále také „OSS“), samostatnou účetní jednotkou a správcem rozpočtové kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* (dále také „kapitola 313 MPSV“).

Kontrolovány byly činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví MPSV a měly vliv na hodnoty kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce MPSV k 31. prosinci 2012 (dále také „ÚZ“), na hodnotu údajů ve finančních výkazech MPSV za rok 2012 a na závěrečný účet kapitoly 313 MPSV za rok 2012.

Kontrola byla provedena u položek ÚZ a finančních výkazů výběrovým způsobem v návaznosti na jejich významnost.

Tato kontrolní akce navazuje svým zaměřením na pět předchozích kontrolních akcí[1], v jejichž rámci byly kontrolovány vždy činnosti, majetek a závazky, které byly předmětem účetnictví MPSV a měly vliv na hodnoty vykázané v ÚZ k 31. prosinci v letech 2006 až 2010 a na závěrečné účty kapitoly 313 MPSV v letech 2006 až 2009.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Účetní závěrka MPSV k 31. prosinci 2012

MPSV sestavilo ÚZ v rozsahu dle § 18 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tj. sestavilo rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Tabulka č. 1 – Základní údaje účetní závěrky MPSV k 31. prosinci 2012 **(v Kč)**

Ukazatel	Účetní hodnota
Aktiva (netto)	5 357 135 613,72
Pasiva	5 357 135 613,72
Náklady	15 227 759 794,06
Výnosy	4 993 424 606,73

Zdroj: účetní závěrka MPSV k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 2 – Údaje za běžné období z výkazu rozvaha k 31. prosinci 2012 **(v Kč)**

Aktiva (v netto hodnotě)			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní kapitál	Cizí zdroje	Pasiva celkem
4 572 902 424,74	784 233 188,98	5 357 135 613,72	5 249 788 735,35	107 346 878,37	5 357 135 613,72

Zdroj: účetní závěrka MPSV k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 3 – Údaje za běžné období z výkazu zisku a ztráty k 31. prosinci 2012 **(v Kč)**

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření po zdanění
15 227 759 794,06	4 993 424 606,73	−10 234 335 187,33

Zdroj: účetní závěrka MPSV k 31. prosinci 2012.

Tabulka č. 4 – Údaje za běžné období z přílohy ÚZ k 31. prosinci 2012, část A.4. **(v Kč)**

Podrozvahové účty	Účetní hodnota
P.I.1. Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	250 726 080,00
P.I.2. Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	49 989 924,60
P.II.1. Odepsané pohledávky	555 009,00
P.VI.6. Dlouhodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	8 262 769 687,04
P.VII.1. Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům	−7 961 498 673,44

Zdroj: účetní závěrka MPSV k 31. prosinci 2012.

1 Kontrolní akce č. 07/13 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2008 *Věstníku NKÚ*);
kontrolní akce č. 08/13 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2007* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2008 *Věstníku NKÚ*);
kontrolní akce č. 09/05 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2008* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2009 *Věstníku NKÚ*);
kontrolní akce č. 10/06 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2009* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2010 *Věstníku NKÚ*);
kontrolní akce č. 11/36 – *Účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí k 31. 12. 2010* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2012 *Věstníku NKÚ*).

1.1 Regulace platná a účinná v roce 2012 a její vliv na ÚZ

Pro kontrolované období roku 2012 byl novelizován zákon o účetnictví. Kromě zákona o účetnictví byla novelizována i vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Předmětem novelizací byly zejména úpravy související se schvalováním účetních závěrek, oceňováním bezúplatně převáděného majetku mezi vybranými účetními jednotkami[2], inventarizací majetku a závazků, vykazováním příjmového a výdajového účtu OSS, rozlišováním krátkodobosti a dlouhodobosti na podrozvahových účtech či se změnami obsahové náplně položek jednotlivých výkazů účetní závěrky.

Kontrolovaná problematika byla dále upravena novelizovanou vyhláškou č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech), a to zejména v souvislosti s předáváním pomocného analytického přehledu.

Účetní regulace platná pro organizační složky státu byla pro účetní období roku 2012 také doplněna novelou několika z osmi platných českých účetních standardů pro některé vybrané účetní jednotky[3] (dále jen „ČÚS“), a to:

- ČÚS č. 701 – *Účty a zásady účtování na účtech*,
- ČÚS č. 703 – *Transfery*,
- ČÚS č. 706 – *Opravné položky a vyřazení pohledávek*,
- ČÚS č. 707 – *Zásoby*,
- ČÚS č. 708 – *Odpisování dlouhodobého majetku*.

1.2 Nesprávnosti v účetní závěrce a hlavní příčiny těchto nesprávností

V účetní závěrce MPSV sestavené k 31. prosinci 2012 v údajích za běžné účetní období byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 11 mld. Kč. Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých položek výkazu rozvaha, výkazu zisku a ztráty, přehledu o peněžních tocích a přílohy ÚZ v důsledku toho, že MPSV v roce 2012 porušilo právní předpisy upravující účetnictví a účetní výkaznictví OSS.

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona o účetnictví a podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

1.2.1 Správnost a úplnost účetnictví

MPSV v roce 2012 nevedlo správné a úplné účetnictví ve smyslu zákona o účetnictví a dalších právních předpisů, neboť v některých případech nedodrželo obsahové vymezení položek ÚZ dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. Nedostatky byly zjištěny zejména v následujících případech:

1.2.1.1 Znovu nalezený majetek

MPSV v letech 2010 a 2011 při inventurách nenalezlo některé majetkové položky, které následně vyřadilo z majetkové evidence a účetnictví. Majetkové položky ve výši 13,2 mil. Kč MPSV v roce 2012 nalezlo a opět je zařadilo do majetkové evidence a účetnictví. Majetek MPSV po celou dobu používalo, a mělo tak zařazení znovu nalezeného majetku účtovat prostřednictvím účtu 408 – *Opravy minulých období* a oprávky za celý rok 2012 do nákladů na účet 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku*.

---

2 Vybranými účetními jednotkami jsou podle § 1 odst. 3 zákona o účetnictví: OSS, státní fondy podle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond ČR, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

3 Vybrané účetní jednotky kromě zdravotních pojišťoven.

1.2.1.2 Pozdní zařazení majetku do užívání

MPSV v průběhu roku 2012 zařadilo do užívání majetek, který byl způsobilý k užívání již v roce 2011. Pozdní zařazení mělo vliv na výši odpisů uvedeného majetku. Zůstatek účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* MPSV podhodnotilo o částku 16,4 mil. Kč.

1.2.1.3 Správnost vykázání majetku na majetkových účtech v rámci účetní závěrky

Kontrolou předložených dat z majetkové evidence k 31. prosinci 2012, která byla přímým podkladem pro účtování o majetku, bylo zjištěno, že MPSV na několika majetkových účtech vykazovalo položky, které svým oceněním nesplňovaly cenovou hranici danou vyhláškou č. 410/2009 Sb. (příp. vyhláškou č. 505/2002 Sb. účinnou do 31. prosince 2009). MPSV na majetkových účtech nesprávně vykázalo majetek v celkové netto hodnotě 7,8 mil. Kč. Uvedená nesprávnost měla vliv i na výši odpisů, které MPSV nadhodnotilo o 119 tis. Kč.

1.2.1.4 Dlouhodobý finanční majetek

Vykázání akcií na účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek*

MPSV v roce 2012 vykázalo konečný zůstatek účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* v celkové výši 2,8 mld. Kč. NKÚ v rámci předchozích kontrolních akcí č. 07/13, 08/13, 09/05, 10/06 týkajících se závěrečných účtů MPSV a v rámci kontrolní akce č. 11/36 týkající se účetní závěrky MPSV sestavené k 31. prosinci 2010 opakovaně konstatoval, že účtování a vykazování majetkových účastí státu vyžaduje komplexní úpravu a že předpisy regulující účetnictví jsou v této oblasti nedostatečné a nejednoznačné. Tento stav přetrvával i v roce 2012.

Bezúplatný převod majetkového podílu ve společnosti ČEPS, a. s.

Vláda ČR svým usnesením č. 117 schválila dne 22. února 2012 změnu příslušnosti hospodařit s 15% podílem na majetkové účasti státu ve společnosti ČEPS, a. s., z MPSV na Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“). Majetkový podíl byl MPO předán dne 29. února 2012. Bezúplatně předaný majetek mezi vybranými účetními jednotkami se dle právních předpisů oceňuje účetní hodnotou evidovanou u předávající vybrané účetní jednotky.

MPSV v zápisu o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu vyčíslilo hodnotu předaného majetku (1 kus hromadné akcie č. 000005) ve výši 1,58 mld. Kč, která se rovnala jmenovité hodnotě předávaného majetkového podílu, ačkoli účetní hodnota uvedeného majetku byla ve výši 3,14 mld. Kč.

MPSV tím, že v Zápisu o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu uvedlo hodnotu předávaného majetku nižší o 1,56 mld. Kč, nepostupovalo v souladu s § 14 odst. 2 vyhlášky č. 62/2001 Sb., o hospodaření OSS a státních organizací s majetkem státu.

Dividendy

MPSV v účetní závěrce k 31. prosinci 2012 vykázalo zůstatek účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* ve výši 2,8 mld. Kč, který byl tvořen akciemi dvou akciových společností. V roce 2012 byly akciovými společnostmi vyplaceny dividendy v částce cca 152,6 mil. Kč[4]. V souladu s § 6 odst. 1 písm. l) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), jsou výnosy z majetkových účastí státu příjmem státního rozpočtu. Dle usnesení vlády č. 797 ze dne 25. srpna 2004, o využití dividend z akcií, jejichž nabyvatelem je Ministerstvo práce a sociálních věcí, na řešení problémů spojených s důchodovou reformou, náleží uvedené dividendy do kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv* (dále také „kapitola 397 OSFA“) spravované Ministerstvem financí (dále také „MF“), na jejíž účet byly dividendy MPSV odeslány. V jednom případě byly dividendy odeslány přímo z účtu akciové společnosti na účet MF, resp. kapitoly 397 OSFA, ve druhém případě byla dividenda odvedena na účet MF až po přijetí prostředků na účet MPSV.

---

4 Jedna z akciových společností vyplatila MPSV dividendy v EUR. Výše částky v Kč v okamžiku přijetí prostředků na účet MPSV a v okamžiku přijetí prostředků na příjmový účet Ministerstva financí závisí na platném měnovém kurzu k danému okamžiku.

MPSV o dividendách plynoucích v roce 2012 z majetkových účastí neinformovalo v závěrečném účtu kapitoly ani v příloze účetní závěrky, přestože se jednalo o významnou informaci týkající se objemu prostředků ve výši cca 152,6 mil. Kč.

1.2.1.5 Účtování o stravenkách

MPSV o příjmu stravenek účtovalo jako o příjmu peněžní hotovosti do pokladny a o následném výdeji stravenek zaměstnancům účtovalo jako o výdeji pokladní hotovosti, nikoli jako o příjmu a výdeji cenin. MPSV dále v rozporu s ustanovením § 2 zákona o účetnictví neúčtovalo na účtu 263 – *Ceniny* o všech pořízených stravenkách v jejich jmenovité hodnotě, ale účtovalo pouze o stravenkách určených zaměstnancům MPSV v Praze 2. Skutečnost, že MPSV neúčtuje o všech nakoupených stravenkách, byla zjištěna již při předchozí kontrolní akci č. 11/36. MPSV rovněž v okamžiku přijetí nevyfakturovaných stravenek neúčtovalo prostřednictvím účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* a příspěvek zaměstnavatele na stravenky v celkové výši 7,6 mil. Kč účtovalo na nesprávném nákladovém účtu 518 – *Ostatní služby*.

1.2.1.6 Transfery

Transfery spolufinancované ze zahraničí

Účtování a vykazování účetních případů týkajících se poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z rozpočtu EU, je i přes novelu ČÚS č. 703 v roce 2012 zatíženo nejasnostmi souvisejícími s nejednoznačnostmi při aplikaci ČÚS č. 703, tj. není jednoznačně stanoveno, zda má být vybraná účetní jednotka v případě účtování transferů spolufinancovaných z EU v roli poskytovatele a příjemce, či v roli zprostředkovatele.

MPSV ve svých vnitřních předpisech stanovilo, že v případě transferů spolufinancovaných ze zahraničí účtuje o poskytnutých dotacích v režimu poskytovatele u národního 15% podílu i evropského 85% podílu. ČÚS č. 703 stanovil pro poskytovatele postupy účtování, které však MPSV při účtování o transferech nedodržovalo. Předfinancované peněžní prostředky ve výši 85% podílu byly následně MPSV refundovány z Národního fondu. Tyto peněžní prostředky MPSV z rozpočtového hlediska považovalo za transfery, z účetního hlediska je však za transfery nepovažovalo a účtovalo o nich prostřednictvím účtů 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* a 649 – *Ostatní výnosy z činnosti*. Obsahu účetního případu odpovídají účty 371 – *Krátkodobé pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí* a 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*. Jednalo se o pohledávky ve výši 492,6 mil. Kč.

Poskytované dotace podléhaly finančnímu vypořádání dle vyhlášky č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem, příp. podle zvláštního zákona, pokud zvláštní zákon obsahuje vlastní úpravu vypořádání. MPSV zálohově poskytnuté transfery účtovalo v okamžiku jejich poskytnutí přímo do nákladů a k rozvahovému dni tak v rozporu s ČÚS č. 703 netvořilo dohadné položky prostřednictvím účtu 389 – *Dohadné účty pasivní*.

Dotační tituly *Podpora rodiny* a *Podpora sociálních služeb*

MPSV formou zálohy poskytovalo peněžní prostředky v rámci dotačních titulů *Podpora rodiny* a *Podpora sociálních služeb*, o nichž účtovalo prostřednictvím účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery*. K 31. prosinci 2012 MPSV všechny poskytnuté zálohy zúčtovalo do nákladů. K rozvahovému dni však nebyly tyto transfery ve většině kontrolovaných případů finančně vypořádány, tj. nebyly známy skutečnosti dokládající oprávněnost výše čerpání zálohy, např. nebylo doloženo finanční vypořádání nebo splnění jiné obdobné povinnosti. Proto mělo MPSV k 31. prosinci 2012 do nákladů účtovat souvztažně s účtem 389 – *Dohadné účty pasivní*. Zvoleným postupem účtování MPSV podhodnotilo zůstatek účtu 373 – *Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery* a zůstatek účtu 389 – *Dohadné účty pasivní* o 6,6 mld. Kč.

Vratky dotací

MPSV v roce 2012 účtovalo o vrácených prostředcích, které se týkaly transferů poskytnutých v předchozích letech, prostřednictvím účtu 419 – *Ostatní fondy*, tj. prostřednictvím vlastního kapitálu. V případě

přijetí peněžních prostředků od příjemců se jedná o cizí peněžní prostředky a MPSV po přijetí těchto prostředků vzniká závazek odvést prostředky do státního rozpočtu na účet Ministerstva financí. Na účtu 419 – *Ostatní fondy* tak MPSV nesprávně vykázalo prostředky ve výši 173,9 mil. Kč.

Neúčtování o pohledávkách za Národním fondem

MPSV v ÚZ k 31. prosinci 2012 na účtu 315 – *Jiné pohledávky z hlavní činnosti* vykázalo částku ve výši 492,6 mil. Kč (viz výše). MPSV ve svém účetnictví v roce 2012 neevidovalo další pohledávky za Národním fondem v celkové výši 1,4 mld. Kč, čímž v ÚZ k 31. prosinci 2012 podhodnotilo zůstatky účtů 371 – *Krátkodobé pohledávky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí* a 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*.

1.2.1.7 Dlouhodobé podmíněné pohledávky a závazky

MPSV v příloze účetní závěrky nevykázalo dlouhodobé podmíněné pohledávky a závazky plynoucí z uzavřených smluv; zjištěny byly tyto případy:

a) Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv
MPSV nevykázalo na účtu 934 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv* dlouhodobé podmíněné pohledávky z titulu uzavřené nájemní smlouvy, čímž v příloze ÚZ v části A.4. podhodnotilo zůstatek účtu 934 – *Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv* o 7,6 mil. Kč. Tato skutečnost měla vliv i na konečný zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům*. Nevykázání této podrozvahové pohledávky bylo zjištěno již v předchozí kontrolní akci č. 11/36.

b) Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv
MPSV nevykázalo na účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* dlouhodobé podmíněné závazky z titulu uzavřených smluv, čímž v příloze ÚZ v části A.4. podhodnotilo zůstatek účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* o 168,1 mil. Kč. Tato skutečnost měla vliv i na konečný zůstatek souvztažného účtu 999 – *Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům.*

1.2.1.8 Přehled o peněžních tocích

V přehledu o peněžních tocích vykázalo MPSV na položce *B.I. Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* nulovou hodnotu, ačkoli v průběhu účetního období majetek úplatně pořizovalo. Na nákup dlouhodobého majetku MPSV v roce 2012 vynaložilo výdaje v celkové výši 141,1 mil. Kč.

1.2.2 Průkaznost účetnictví

1.2.2.1 Inventarizace

Jednou z podmínek zabezpečujících průkaznost účetnictví je provedení inventarizace (§ 8 odst. 4 zákona o účetnictví).

MPSV sestavilo účetní závěrku za účetní období roku 2012 dne 13. března 2013. Ke dni sestavení účetní závěrky za účetní období roku 2012 MPSV neukončilo inventarizaci majetku a závazků a nepředložilo žádnou dokumentaci prokazující provedení inventarizace majetku a závazků za období roku 2012. MPSV zejména nepředložilo inventurní soupisy, kterými by prokázalo, zda stavy majetku a závazků vykázané v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012 odpovídají skutečnému stavu veškerého majetku a závazků, který měl být zjištěn inventarizací, jak stanoví § 29 odst. 1 zákona o účetnictví.

V důsledku výše uvedené skutečnosti nebylo účetnictví MPSV ve smyslu § 8 odst. 4 zákona o účetnictví průkazné.

1.2.2.2 Závazky vůči zaměstnancům

MPSV v součtové výplatní pásce vyčíslilo závazky plynoucí z pracovněprávních vztahů za měsíc prosinec 2012 ve výši 73,8 mil. Kč. Tato výše závazků měla být vykázána v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012 za předpokladu, že všechny závazky z pracovněprávních vztahů byly ve všech předchozích měsících uhrazeny. V účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012 však MPSV na účtech závazků plynoucích z pracovněprávních vztahů vykázalo závazky ve výši 103,3 mil. Kč. Největší chybou

byl zatížen účet 331 – *Zaměstnanci*, kde byl rozdíl mezi skutečným stavem a stavem vykázaným v účetní závěrce k 31. prosinci 2012 ve výši 29,5 mil. Kč – o tuto částku byl uvedený účet nadhodnocen.

2. Finanční výkazy MPSV za rok 2012

V průběhu kontroly byl prověřován také výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, organizačních složek státu a státních fondů (dále také „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“).

Tabulka č. 5 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2012 **(v Kč)**

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	**Výsledek od počátku roku**	**Konečný rozpočet**	**Výsledek od počátku roku**
5 730 908 000,00	5 099 656 678,74	18 984 178 307,00	14 508 283 729,54

Zdroj: výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2012.

2.1 Regulace platná a účinná v roce 2012 pro oblast finančního výkaznictví OSS

Finanční výkazy byly v roce 2012 upraveny zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, a vyhláškou č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů regionálních rad regionů soudržnosti.

2.2 Nesprávnosti ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu

Ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu byla ověřována správnost třídění příjmů a výdajů dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. V tomto výkazu byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 1 mil. Kč.

Kvantitativně nejvýznamnější nesprávností v oblasti výdajových rozpočtových položek bylo nesprávné zatřídění výdaje na koordinace činností a expertní konzultace ve výši 980 tis. Kč, který MPSV zatřídilo na položku 5169 – *Nákup ostatních služeb* místo na položku 5166 – *Konzultační, poradenské a právní služby*.

3. Závěrečný účet

Závěrečný účet kapitoly 313 MPSV byl zpracován v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a obsahoval povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy. Vyhláška č. 419/2001 Sb. byla v průběhu roku 2012 novelizována. V průvodní zprávě byly zjištěny drobné nedostatky oproti požadavkům vyhlášky č. 419/2001 Sb., které neměly zásadní vliv na vypovídací schopnost závěrečného účtu.

4. Ostatní zjištění – neřešené inventarizační rozdíly

MPSV neřešilo inventarizační rozdíly zjištěné v rámci inventarizace MPSV za rok 2011, které zahrnovaly nedohledaný majetek zjištěný jako inventarizační rozdíl v rámci inventarizace za rok 2010 a dále majetek nedohledaný v roce 2011, o kterém MPSV účtovalo v účetních obdobích let 2010 a 2011 jako o manku prostřednictvím účtu 547 – *Manka a škody.* Celkem se jednalo o nedohledaný majetek v hodnotě 19,3 mil. Kč. MPSV nepředložilo zápisy z jednání škodní nebo likvidační komise nebo jiné doklady a písemnosti dokládající řešení uvedených inventarizačních rozdílů. Tímto postupem MPSV porušilo ustanovení § 14 odst. 3 a odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., neboť nevyužilo důsledně všechny právní prostředky při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka.

5. Porušení rozpočtové kázně

5.1 Dividenda vyplacená společností E.ON AG

MPSV neprovedlo ve lhůtě 10 pracovních dnů odvod přijatých prostředků ve výši 2,7 mil. EUR na příjmový účet státního rozpočtu, resp. kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv*, čímž porušilo § 45 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb. a ve smyslu § 44 odst. 1 písm. g) téhož zákona se tím dopustilo porušení rozpočtové kázně.

Jednalo se o prostředky plynoucí z dividend vyplacených akciovou společností ve výši 2,7 mil. EUR. Ty byly Ministerstvu práce a sociálních věcí připsány na účet vedený u banky v SRN dne 4. května 2012. Výpis z účtu dokládající příjem peněžních prostředků obdrželo MPSV dne 15. května 2012, do státního rozpočtu byly prostředky odvedeny dne 1. června 2012.

5.2 Refundace výdajů vynaložených na letenky

MPSV neprovedlo ve lhůtě 10 pracovních dnů odvod přijatých prostředků ve výši 29,5 tis. Kč na příjmový účet státního rozpočtu, čímž porušilo § 45 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb. a ve smyslu § 44 odst. 1 písm. g) téhož zákona se tím dopustilo porušení rozpočtové kázně.

Jednalo se o prostředky ve výši 29,5 tis. Kč, které MPSV přijalo od Evropské komise z titulu refundace výdajů vynaložených z výdajového účtu dne 14. listopadu 2011 ve výši 12,6 tis. Kč a dne 20. prosince 2011 ve výši 17,5 tis. Kč[5] na úhradu letenek pro pracovnice MPSV. Peněžní prostředky byly připsány na výdajový účet MPSV dne 9. února 2012. Do státního rozpočtu byly prostředky odvedeny dne 28. března 2012.

5.3 Refundace výdajů vynaložených na platy zaměstnanců

MPSV neprovedlo ve lhůtě deseti pracovních dnů odvod přijatých prostředků ve výši 83,9 tis. Kč na příjmový účet státního rozpočtu, čímž porušilo § 45 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb. a ve smyslu § 44 odst. 1 písm. g) téhož zákona se tím dopustilo porušení rozpočtové kázně.

Jednalo se o prostředky přijaté od Ministerstva financí v celkové výši 119,2 tis. Kč, které MPSV dne 21. února 2012 přijalo na výdajový účet z titulu refundace oprávněných nákladů vynaložených na přípravu programů, které budou realizovány v rámci *Finančních mechanismů EHP/Norska 2009–2014*. Část prostředků ve výši 83,9 tis. Kč se vztahovala k roku 2011 a měla být odvedena do státního rozpočtu. K odvodu do státního rozpočtu došlo dne 29. března 2012.

6. Kontrola opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 11/36

V návaznosti na zjištění z kontrolní akce NKÚ č. 11/36 byla provedena kontrola opatření přijatých MPSV k odstranění zjištěných nedostatků. Část zjištěných nedostatků MPSV odstranilo. Nedostatky i nadále přetrvávají například v oblasti účtování o transferech poskytovaných územním rozpočtům a poskytovatelům sociálních služeb či v oblasti účtování vratek dotací; znovu bylo zjištěno také vykazování majetku nesplňujícího stanovené cenové hranice na příslušných majetkových účtech nebo neúčtování o kurzových rozdílech.

---

5 Rozdíl mezi původně vynaloženými částkami za letenky a částkou přijatou od Evropské komise (a následně odvedenou do státního rozpočtu) byl způsoben změnou měnového kurzu.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Správnost, úplnost a průkaznost údajů v účetní závěrce a finančních výkazech MPSV

Kontrolou bylo prověřeno, zda MPSV při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a finančních výkazů za rok 2012 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

MPSV je organizační složkou státu, která je v souladu se zákonem o účetnictví povinna účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které OSS předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

Právní předpisy upravující oblast účetnictví, finančního výkaznictví a sestavení závěrečného účtu kapitoly byly s účinností pro rok 2012 novelizovány.

MPSV v roce 2012 nevedlo správné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 2 zákona o účetnictví **v oblasti účtování o dlouhodobém hmotném a nehmotném majetku, o transferech poskytnutých územním rozpočtům a poskytovatelům sociálních služeb a transferech spolufinancovaných ze zahraničí, o vratkách dotací či o stravenkách.**

Úplné účetnictví ve smyslu § 8 odst. 3 zákona o účetnictví **MPSV nevedlo v oblasti účtování pohledávek za Národním fondem a v oblasti dlouhodobých podmíněných pohledávek a závazků.**

MPSV nepředložilo žádnou dokumentaci prokazující provedení inventarizace majetku a závazků za období roku 2012, zejména inventurní soupisy, kterými by prokázalo, zda stavy majetku a závazků vykázané v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2012 odpovídají skutečnému stavu, který měl být zjištěn inventarizací. V důsledku uvedené skutečnosti **nebylo účetnictví MPSV** ve smyslu § 8 odst. 4 zákona o účetnictví **průkazné.**

Spolehlivost účetní závěrky

Tabulka č. 6 – Hladina významnosti a celková nesprávnost **(v Kč)**

Celkové náklady vykázané*	Hladina významnosti	Celková nesprávnost
15 227 759 794,06	305 000 000,00	**11 041 071 520,28**

***** Údaje o nákladech byly čerpány z výkazu zisku a ztráty MPSV k 31. prosinci 2012.

Pro účely posouzení spolehlivosti údajů účetní závěrky byla stanovena hladina významnosti (nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou) ve výši 305 mil. Kč.

V účetní závěrce MPSV k 31. prosinci 2012 byla zjištěna celková nesprávnost ve výši 11 mld. Kč.

Účetní závěrka MPSV sestavená k 31. prosinci 2012 nepodává dle § 7 odst. 1 zákona o účetnictví věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

Částka agregovaných nesprávností je ovlivněna zejména nesprávnostmi, které se týkají účtování transferů spolufinancovaných z EU. Účtování a vykazování účetních případů týkajících se poskytování peněžních prostředků státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z rozpočtu EU, je i přes novelu ČÚS č. 703 v roce 2012 zatíženo nejasnostmi souvisejícími s nejednoznačnostmi při aplikaci ČÚS č. 703, tj. není jednoznačně stanoveno, zda má být vybraná účetní jednotka v případě účtování transferů spolufinancovaných z EU v roli poskytovatele a příjemce, či v roli zprostředkovatele. Přitom informace o těchto účetních případech jsou v účetní závěrce MPSV významné.

MPSV se ve smyslu ČÚS č. 703 považuje za poskytovatele (a příjemce), a to jak v případě účtování podílu ve výši 85 % z celkové výše dotace na předfinancování výdajů, tak v případě účtování podílu ve výši 15 % krytého plně výdaji státního rozpočtu. **MPSV však postup stanovený ČÚS č. 703 pro poskytovatele neaplikovalo správně a používalo pro účtování účty, které nejsou pro účtování transferů určeny.**

Proto bylo vyhodnoceno, že účetní závěrka nepodává věrný a poctivý obraz. Pokud by účetní jednotka důsledně postupovala podle ČÚS č. 703, nebylo by možné – vzhledem k nejednoznačné úpravě ČÚS č. 703 – stanovisko k ÚZ vydat.

Porušení rozpočtové kázně

MPSV se v roce 2012 ve smyslu § 44 odst. 1 písm. g) zákona č. 218/2000 Sb. dopustilo porušení rozpočtové kázně ve výši 2,7 mil. € a 113,4 tis. Kč tím, že tyto peněžní prostředky neodvedlo na příjmový účet státního rozpočtu ve lhůtě 10 pracovních dnů od jejich přijetí.

Závěrečný účet

Závěrečný účet kapitoly 313 MPSV byl zpracován v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 419/2001 Sb. a obsahoval povinné číselné sestavy a tabulkové přílohy. V průvodní zprávě byly zjištěny pouze drobné nedostatky oproti požadavkům vyhlášky č. 419/2001 Sb., které neměly zásadní vliv na vypovídací schopnost závěrečného účtu.